Koppeling kerndoelen (basis)vaardigheden aan THINK op school

Binnen het onderwijs werken jongeren aan verschillende vaardigheden, waaronder de basisvaardigheden. In het landelijk curriculum is voor het primair onderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in kerndoelen vastgelegd wat leerlingen in ieder geval moeten kennen, kunnen en ervaren.

In dit document staan de kerndoelen beschreven – zoals opgesteld door SLO – rondom de basisvaardigheden **burgerschap**, **Nederlands** en **digitale geletterdheid**, waaraan gewerkt wordt tijdens de THINK-lessen.
In de THINK-lessen komt ook een aantal kerndoelen terug van de leergebieden **mens en maatschappij** en **mens en natuur**.

De kerndoelen waaraan je met THINK in de klas werkt, zijn dikgedrukt weergegeven.

Bron kerndoelen SLO
https://www.slo.nl/thema/meer/actualisatie-kerndoelen-examenprogramma/actualisatie-kerndoelen/

Nederlands

Domein Communicatie

Kerndoel 3	De leerling produceert teksten
B. De leerling gebruikt taal op een creatieve manier	Het gaat hierbij om: • verkennen van creatief taalgebruik van anderen in literaire en zakelijke teksten; • verwoorden van eigen gedachten, ervaringen, gevoelens en fantasieën; • experimenteren met klanken, woorden, zinnen, literaire genres, taalregels, taalconventies en visuele vormen; • verkennen van kenmerken van de ontluikende eigen stijl en het talige repertoire; • waarderen van creatief taalgebruik.

Kerndoel 4	De leerling voert gesprekken
A. De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context	Het gaat hierbij om: • inzetten en uitbreiden van vaardigheden om gesprekken constructief te laten verlopen: luisteren, herkennen van signalen en passend reageren op de gesprekspartner(s); • actief deelnemen aan gesprekken; • afstemmen van taalgebruik, stemgebruik en non-verbale communicatie op communicatief doel en on- en offline context; • verwerven en gebruiken van informatie afgestemd op kennis, achtergrond, standpunt en perspectief van de gesprekspartner(s); • toepassen van gespreks- en taalconventies, passend bij de gespreksvorm
B. Gesprekken voeren om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen	Het gaat hierbij om: • verwoorden van kennis, ideeën en standpunten met onderbouwing; • vragen om toelichting, verklaring of bevestiging; • luisteren naar, doorvragen op en ter discussie stellen van de ideeën en perspectieven van gesprekspartners; • accepteren of verwerpen van andermans ideeën met argumenten; • samenvatten van inzichten, verwoorden van oplossingen of trekken van conclusies.

Kerndoel 5	De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker
A. De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit	Het gaat hierbij om: • ontvangen en geven van feedback; • reflecteren op het proces: de gemaakte keuzes in aanpak en strategieën tijdens en na de uitvoering van een taalactiviteit; • beoordelen van het product van de taalactiviteit aan de hand van aangereikte criteria; • formuleren van leerdoelen voor proces en product bij toekomstige taalactiviteiten.

Domein Taal

Kerndoel 7	De leerling verkent het gebruik van taal
A. De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit	Het gaat hierbij om: • verkennen van het eigen talige repertoire in relatie tot hoe je wilt overkomen en tot welke groepen je wilt behoren: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal; • experimenteren met het eigen talige repertoire in relatie tot publiek, doel en context; • reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van bewuste keuzes in het eigen talige repertoire; • reflecteren op hoe andere mensen hun talige repertoire benutten om uiting te geven aan hun identiteit; • waarderen van het eigen talige repertoire.

Burgerschap

Domein Democratische oefenplaats

Kerndoel 18	De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats
A. De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Het gaat hierbij om: • aanbieden van kennis en vaardigheden ten aanzien van basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de diverse samenleving, gericht op respectvolle omgang; • stimuleren van sociale vaardigheden en kritische denkvaardigheden; • stimuleren van respectvolle communicatie, offline en online; • aanbieden van activiteiten die sociale cohesie en actief burgerschap stimuleren

Domein Samenleven in een democratische rechtsstaat

Kerndoel 19	De leerling leert over samenleven in een democratische rechtsstaat
A. De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat	Het gaat hierbij om: • beschrijven van de betekenis van basiswaarden van de democratische rechtsstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit; • inzicht tonen in hoe de Grondwet, kinder- en mensenrechten en internationale verdragen basiswaarden van de democratische rechtsstaat mogelijk maken en beschermen; • redeneren over hoe basiswaarden van de democratische rechtsstaat en vrijheden, zoals vastgelegd in de Grondwet, met elkaar op gespannen voet kunnen staan; • ervaringen opdoen met het voeren van dialogen, omgaan met conflicten, gelijkwaardige behandeling en ethische oordeelsvorming; • reflecteren op het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat voor de samenleving en het eigen leven.
B. De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Het gaat hierbij om: • beschrijven van aspecten van diversiteit: godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid; • reflecteren op de eigen identiteit in relatie tot aspecten van diversiteit; herkennen en benoemen van processen van stereotypering, discriminatie en uitsluiting; • herkennen en benoemen van processen van stereotypering, discriminatie en uitsluiting; • beargumenteren van het belang dat mensen elkaar gelijkwaardig behandelen; • reflecteren op ervaringen met openstaan voor perspectieven en ervaringen van anderen, overeenkomsten en verschillen benoemen, oordeel uitstellen, omgaan met mogelijkheden en gedrag van anderen

Domein Vormgeven aan democratische en maatschappelijke betrokkenheid

Kerndoel 20	De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid
A. De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen.	Het gaat hierbij om: • beschrijven van onderdelen van de democratische rechtsstaat: machtenscheiding, onafhankelijke rechtspraak en hoe de Grondwet individuen en groepen beschermt; • inzicht tonen in processen van inspraak en besluitvorming en welke regels en afspraken daarbij van belang zijn; • ervaringen opdoen met het uitwisselen van standpunten, compromissen sluiten en omgaan met meerderheids- en minderheidsstandpunten; • reflecteren op eigen ervaringen met inspraak en besluitvorming en met het besluitvormingsproces; • inzicht tonen in de waarde van democratisch handelen in het eigen leven.
B. De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.	Het gaat hierbij om: • beschrijven hoe burgers met taken, rollen, rechten en plichten bijdragen aan de samenleving; • onderzoeken van de rol en de impact van maatschappelijke initiatieven, bewegingen en organisaties en de middelen die zij aanwenden om bij te dragen aan de samenleving of veranderingen in de samenleving teweeg te brengen; • verkennen van actuele, maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken; • ervaringen opdoen met verantwoordelijkheid nemen voor en bijdragen aan het welzijn van anderen; • reflecteren op mogelijkheden om vanuit eigen idealen of overtuigingen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst

Digitale geletterdheid

Domein Praktische kennis en vaardigheden

Kerndoel 21	De leerling zet digitale technologie en digitale media in
B. De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie	Het gaat hierbij om: • combineren van geschikte zoekhulpmiddelen, zoekopdrachten en zoekstrategieën; • beoordelen van aangeboden en gevonden informatie op betrouwbaarheid en bruikbaarheid, rekening houdend met eigenschappen van bronnen, zoekhulpmiddelen en gebruikte media; • reflecteren op de geschiktheid van gebruikte zoekstrategieën, zoekhulpmiddelen en zoekopdrachten voor het verkrijgen van het gewenste resultaat; • beschrijven hoe sociale media werken en hoe ze de aandacht van gebruikers trekken, vasthouden en beïnvloeden; • **reflecteren op welke wijze eigen kennis, opvattingen en voorkeuren de interpretatie van digitale informatie beïnvloeden.**
D. De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI.	Het gaat hierbij om: • beschrijven van de rol en invloed van de kwaliteit en eigenschappen van data voor de werking en resultaten van AI-systemen; • herkennen van veelvoorkomende AI-systemen en hun toepassingen door bedrijven, instellingen en overheden; • beschrijven van verschillen tussen op regels gebaseerde digitale systemen en op statistiek gebaseerde AI-systemen; • **doelgericht, verantwoord en kritisch interacteren met een AI-systeem;** • experimenteren met het trainen van AI-systemen.

Domein De gedigitaliseerde wereld

Kerndoel 23	De leerling participeert in de gedigitaliseerde wereld
A. De leerling gaat veilig om met digitale systemen, data en de privacy van zichzelf en anderen	Het gaat hierbij om: • kennis hebben van rechten en plichten van individuen en instellingen ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens, data en privacy; • herkennen van veiligheidsrisico's bij het gebruik van digitale systemen van bedrijven, instellingen en overheden; • beschermen tegen zwakke plekken in gebruikte digitale systemen en netwerken; • herkennen hoe anderen omgaan met privacy en de veiligheid van door hen verzamelde of bewaarde data; • adequaat omgaan met ongepaste content, ongepast gedrag en veiligheidsrisico's in digitale omgevingen.
B. De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media.	Het gaat hierbij om: • online communiceren en handelen op respectvolle en verantwoorde wijze; • evalueren van de invloed van digitale technologie en digitale media op eigen denken, eigen gedrag en de interactie met anderen; • rekening houden met eigen fysieke en mentale gezondheid en die van anderen in relatie tot het gebruik van digitale technologie en digitale media; reflecteren op en vormgeven van de eigen online identiteit in relatie met anderen; • verkennen van de eigen interesse in digitale technologie en digitale media in relatie tot studies en beroepen.
C. De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden.	Het gaat hierbij om: • verkennen van mogelijkheden om digitale technologie en digitale media te benutten bij het vormgeven van maatschappelijke betrokkenheid; • verkennen van mogelijkheden om de ontwikkeling van digitale technologie en digitale media te sturen en te reguleren en daarmee menselijke en democratische waarden te beschermen; • redeneren over kansen en risico's van het gebruik van digitale technologie in de samenleving vanuit ethisch, sociaal, economisch en ecologisch perspectief; • analyseren hoe samenlevingen afhankelijk zijn van digitale technologie en van grote technologiebedrijven; • beschrijven van ethische dilemma's bij het maken van keuzes voor de toekomst die gerelateerd zijn aan ontwikkelingen van digitale technologie en digitale media.

Mens en Maatschappij

Domein Mens en samenleving

Kerndoel 28	De leerling onderzoekt hoe mensen samenleven
C. De leerling toont inzicht in hoe mensen omgaan met diversiteit in de samenleving	Het gaat hierbij om: • analyseren van diversiteit in de samenleving op het gebied van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid; • analyseren van diversiteit in de samenleving op het gebied van lichamelijke en cognitieve mogelijkheden, sociaaleconomische status, cultuur en taal; • verbanden leggen tussen de zichtbaarheid en de mate van acceptatie van diversiteit in de leefomgeving; • verklaren waarom tolerantie mogelijkheden biedt om met diversiteit om te gaan; • beschrijven hoe stereotypering, vooroordelen, racisme en discriminatie leiden tot uitsluiting van mensen en groepen; • beschrijven hoe mensen inclusie vormgeven.
D. De school draagt bij aan de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen en bevordert respectvolle omgang met anderen.	Het gaat hierbij om: • aandacht schenken aan emoties en het omgaan met emoties; • bespreekbaar maken van wensen, grenzen, mogelijkheden en beperkingen; • stimuleren van veilige sociale omgang, weerbaarheid, samenwerking en conflicthantering; • aandacht schenken aan relationele en seksuele ontwikkeling; • bevorderen van respectvolle omgang met seksualiteit en seksuele diversiteit.

Mens en Natuur

Domein Organismen en gezondheid

Kerndoel 32	De leerling toont inzicht in organismen en hun gezondheid
C. De leerling toont inzicht in leefstijl, lichamelijke- en mentale gezondheid en reflecteert hierop.	Het gaat hierbij om: • de leefstijlthema's: hygiëne, voeding, slaap, natuur, en beweging; • beschrijven van invloed van bacteriën, schimmels en virussen op gezond leven; • beschrijven hoe ziektes ontstaan, voorkómen en behandeld kunnen worden; • beschrijven hoe technologie de gezondheid en kwaliteit van leven beïnvloedt; • reflecteren op de eigen leefstijl en gezondheid, de invloed van de leefomgeving, media en eigen keuzes hierin.
D. De leerling toont inzicht in relationele en seksuele gezondheid en draagt bij aan een veilige en respectvolle omgeving rondom gedrag, diversiteit en seksualiteit.	Het gaat hierbij om: • reflecteren op de betekenis van seksualiteit, op seksuele ontwikkeling en diversiteit, op het aangaan van gewenste, plezierige relaties en op sociale veiligheid; • beschrijven van het belang van consent, respect voor wensen en grenzen van zichzelf en de ander en wat te doen bij grensoverschrijding, geweld en misbruik; • beschrijven hoe soa's, hiv en onbedoelde zwangerschap zijn te voorkomen; • benoemen van verschillende gezondheids- en welzijnsorganisaties voor hulp, mentale steun en preventie op het gebied van grensoverschrijdend gedrag, misbruik, vruchtbaarheid, anticonceptie, zwangerschap, abortus, ouderschap, soa's en seksualiteit; • reflecteren hoe bij te dragen aan een veilige en respectvolle online en offline omgeving, voor zichzelf en anderen, op het gebied van seksualiteit.